

Euroopan unionin
rahoittama
NextGenerationEU

Tiivistelmä tutkimussuunnitelmasta: Tutkimuksen nimi: (SULAVA) Sosiaalihuollon laatu ja vaikuttavuus Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla, (2024–2025).

Tämä tutkimus kohdentuu sosiaalihuollon sosiaalityöhön ja sosiaaliohjaukseen työikäisten, lapsiperheiden ja ikääntyneiden palveluissa Sisä-Suomen YTA-alueella. Tutkimus tuottaa tietoa siitä, miten sosiaalihuollon sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen laatu ja vaikuttavuus rakentuu asiakastyöntekijäprosesseissa olemassa olevissa rakenteissa. Tutkimus kysyy, miten sosiaalityön perustyö (konteksti, toimijat ja interventio) aikaansaa vaikutuksia tuottavia mekanismeja asiakkaan elämäntilanteessa, ja kuinka eri vertikaalitasoilla muuttunut sosiaalihuollon sääntely ja normit vaikuttavat sosiaalihuollon laatuun ja vaikuttavuuteen? Tämän rinnalla tutkimus sekä selvittää että mallintaa korkeakoulutettujen sosiaalihuollon ammattihenkilöiden tutkimuksellisia valmiuksia osana omaa käytännön työtään.

Tavoite ja tarkoitus

Tutkimuksen tavoitteet nousevat ajankohtaisesti tarpeesta tuottaa tietoa sosiaalipalveluiden laadusta ja vaikuttavuudesta YTA-alueen vaikuttavuusperusteisen toiminnan ohjaamisen kehittämiseksi ja tarpeesta vahvistaa sosiaalihuollon palveluiden käytäntötutkimusta uusilla hyvinvointialueilla.

Tutkimuksen tarkemmat tavoitteista juontuvat tutkimuskysymykset ovat 1) Millaiset mekanismit sosiaalityön vuorovaikutustilanteissa edistävät vaikuttavuutta asiakkaiden elämäntilanteissa, 2) Millainen tuen sisältö vahvistaa asiakkaan pärjäämistä, 3) Millainen vuorovaikutus edistää muutosten syntymistä asiakkaiden elämäntilanteissa, 4) Kuinka sosiaalihuollon sääntely ja normit vaikuttavat sosiaalityön laatuun ja vaikuttavuuteen paikallisesti Pirkanmaalla, Kanta-Hämeessä ja Sisä-Suomessa 5) Kuinka lainsäädäntö, paikalliset tulkinnat, palvelujen myöntämisen kriteerit, soveltamisohjeet, vakiintuneet käytännöt, laatukäsikirjat ja esim. prosessikuvaukset vaikuttavat sosiaalityön laatuun 6) Millaiset ammatilliseen työkulttuuriin liittyvät kontekstit edistävät laadukasta sosiaalityötä.

Siten tutkimuksen tarkoituksena on tuottaa uutta tietoa sosiaalipalveluiden toimintaympäristöön ja perustyöhön liittyvistä vaikuttavuutta edistävästä ja jarruttavista tekijöistä; tunnistaa ammattilaisten osaamis- ja koulutustarpeita sosiaalipalveluiden vaikuttavuuden huomioimiseksi arjen työssä; selvittää edellytyksiä alueellisille TKIO kumppanuuksille sosiaalihuollon työyhteisöjen ja korkeakoulujen tutkimus- ja

opetustoiminnan välillä ja mallintaa sosiaalityöntekijän käytäntötutkimuksen toteuttamistapaa sosiaalihuollon palveluissa.

Tutkimus vahvistaa Sisä-Suomen YTA-alueelle kuuluvien hyvinvointialueiden sosiaalipalveluiden ja alueen korkeakoulujen välistä yhteistyötä sekä näiden kaikkien yhteistä näkyvyyttä YTA-alueella sosiaalityön palveluiden vaikuttavuuden arvioinnissa ja vaikuttavuustutkimuksen edistämisessä.

Kohderyhmä

SULAVA-hankkeen tutkimusympäristönä on Sisä-Suomen YTA-alueen hyvinvointialueiden (Pirkanmaa, Kanta-Häme ja Etelä-Pohjanmaa) sosiaalihuollon sosiaalityö ja sosiaaliohjaus 2 työikäisten, lapsiperheiden ja ikääntyneiden palveluissa. Tutkimuksen osallistuvien kohderyhmänä on näiden palveluiden työntekijät ja asiakkaat.

Aineiston keruu, tallennus ja säilytys

Aineiston keruu toteutetaan monimenetelmällisesti kanssatutkijuuden lähestymistavoilla sosiaalihuollon ikääntyneiden, työikäisten ja lapsiperheiden palveluiden ammattilaisten ja asiakkaiden kanssa. Tutkimusainestoa keräystapoina ovat kysely, haastattelu, havainnointi, koeasetelma ja toimintakykymittarit; tutkimusaineistoksi kerätään myös valmista aineistoa, jolla tarkoitetaan paikallisia palveluita koskevia ohjeistuksia. Aineisto kerätään kokonaisuudessaan YTA-laajuisesti. Aineistoa ei tallenneta henkilöiden nimillä tai sosiaaliturvatunnuksilla. Yksittäisiä henkilöitä ei voida tunnistaa tutkimuksen tuloksista. Aineistoja ei tulla yhdistelemään siten, että niiden pohjalta pystyttäisiin profiloimaan tarkasti yksittäisiä osallistujia tai heidän elämänsä tietoja. Henkilötietoja käsitellään tutkimuksessa EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen, artiklan kuusi kohdassa yksi tarkoitetun yleisen edun tietosuoja-laki 4 §:n perusteella.

Aineistoa ja suostumuslomakkeita säilytetään sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksessa kymmenen vuotta, jonka jälkeen ne hävitetään. Kerätyn aineiston ainoa tarkoitus on tutkimustarkoitus, eikä sitä yhdistetä muualta saatuihin asiatietoihin. Tutkimushankkeen aikana arvioidaan, mikä osuus tutkimusaineistosta voidaan mahdollisesti luovuttaa täysin tunnistettomana Yhteiskuntatieteellisen Tietoarkiston tai FAIR-data PAS-palveluun tutkimuksen jatkokäyttöön.

Aineiston analysointi

Aineistoa analysoimisessa kvantitatiivisen tutkimusosion taustaviitekehyksenä on erityisesti KAlMeR-teoria, jonka avulla on mahdollista jäsentää sosiaalityön käytännön

tietopohjaa. Analyysitapoina käytetään määrällisen tutkimuksen osiossa yleisimpiä monimuuttujamenetelmiä. Kvalitatiivissa tutkimusosiossa taustaviitekehyksenä on sosiaalisen konstruktionismi ja sosiaalisen vuorovaikutuksen, painotetusti institutionaalinen vuorovaikutuksen teoria. Analyysitapoina käytetään etnometodologiaa, tekstianalyysiä ja sisällönanalyysiä. Käytäntötutkimuksen taustaviitekehyksenä on käytäntötutkimuksen teoreettinen lähestymistapa. Kerrytettävä aineisto koskee käytäntötutkijoiden oman tutkimuksellisen työotteensa ja ammatillisten tehtäviensä reflektoinnin ja dokumentoinnin tuotoksena syntyvää aineistoa.

Tutkimuksen raportointitapa

Tutkimuksen tuloksia julkaistaan eri foorumeilla (kuten tutkimuksen toteuttajien verkkoajankohtaiskatsauksissa, asiantuntijoille ja ammattialisille suunnatuissa työpajoissa. Näiden lisäksi raportointitapoina ovat vertaisarvioitua alan aikakauslehdet, toimitettujen teosten artikkelit, väitöskirja-artikkelit ja alan opinnäytetyöt sekä ammattilaisille suunnatut työpajat ja blogi-kirjoitukset.